

וילך חכ"ד שיחה ב'

"ועתה כתבו לכם" – בענין מצות כתיבת ס"ת בזמן הזה.

בפרשתנו (לא, יט) נאמר: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וגו'". וצריך להבין מדוע לא מצינו בשום מקום שכל בני התחילו בכתיבת ס"ת כדי לקיים ציווי זה? ומדוע לא מצינו שבן י"ג שנה יתחיל מיד בכתיבת ס"ת?

ויוכן בהקדים הקושיא הידועה מדוע לא מצינו שכל אחד יכתוב ס"ת? ואם משום שעתה יכולים לקיים מצוה זו ע"י קניית ספרים, א"כ מדוע לא מצינו שבן י"ג ידייק לקנות ספרים מיד כשמתחייב במצוות? ועוד שהרי ישנם פוסקים הסוברים שדברי הרא"ש - שעתה מקיימים מצוה זו ע"י כתיבת ספרים - הוא בהוספה על כתיבת ס"ת. ומדוע לא מוצאים שגדולי ישראל ישתדלו לכתוב ס"ת מיד כשה' להם האפשרות לכך?

והביאור בזה: בכל קהילות ישראל ישנם ספרי תורה שנכתבו ע"י הציבור, וא"כ "לב ב"ד מתנה עליהם" שהס"ת נכתב בשליחות כל יחיד (וע"י שמגיהים את הס"ת מזמן לזמן, ולהגהה ישנה דין דכתיבה, הנה גם אלו שנולדו אחרי שהס"ת נכתב מקיימים מצות כתיבת ס"ת). וע"ד הדין דכשאינן אתרוגים מצויים קונים כל הקהל אתרוג בשותפות, "מפני שכיון שקנאוהו לצאת בו מסתמא הוי כאילו פירשו שכל הקהל נותנים חלקם לכל מי שנוטלו לצאת בו ע"מ שיחזירוהו להם".

ואף שהאחרונים מחלקים בין אתרוג לס"ת, שהאתרוג יכול להיות של שותפים כי האתרוג צריך להיות שלו דוקא בשעת המצוה, משא"כ ס"ת צריך להיות שלו כל הזמן. אך האמת הוא שחילוק זה הוא דוקא בדורות הראשונים שבו היו לומדים מתוך הס"ת, אך עתה משתמשים בס"ת רק לקריאה ברבים, שאז כל הקהל משתמשים בזה, וכנ"ל, שלב ב"ד מתנה שכשיחיד עולה לתורה וקורא בה הוא מקיים "ולמדה" מתוך הס"ת שכתב.

ועפ"ז יש לומר שע"י שמשה כתב ס"ת ונתנה לכל שבט, הי' זה תנאי ב"ד שזה שייך לכל אחד. וי"ל שזה שהציווי "כתבו" נאמר בזמן שלא הי' אפשרות שכל אחד יקנה יכתוב ס"ת לעצמו, ה"ז ללמד שלכתחילה יכולים לקיים את המצוה באופן זה.

ומהאמור לעיל מובן מעלת קניית אות בספר תורה של ציבור, שאז נוסף על זה ש"לב ב"ד מתנה עליהם" ישנה מעשה בפועל של נתינת מטבע.